

‘Voor de Egyptische wet kunnen we niet eens sterven’

Een Egyptenaar is moslim, christen of jood; een baha'i of koranist bestaat niet

In Egypte is geen plaats voor mensen die van de drie erkende religies afwijken. Iedereen moet moslim, christen of jood zijn. En bij voorkeur het eerste. Keuzevrijheid bestaat niet. Tenzij je moslim wil worden.

Door ALEXANDER WEISSINK

KAIRO, 4 SEPT. Raouf Hindi (51) verscheen vandaag met zijn 14-jarige tweeling Emad en Nancy voor de rechter. „Ik wilde ze aanvankelijk niet blootstellen aan de haatdragende moslims en de vijandige media in de rechtszaal”, zegt hij. „Maar ze moeten getuige zijn van dit experiment. We gaan geschiedenis schrijven.” Ze zijn baha'i, een religie die in Egypte niet wordt erkend. De kinderen hebben daarom nog altijd geen geboortektes gekregen.

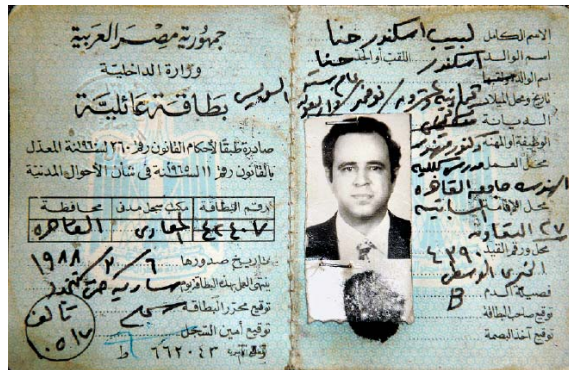
Egyptische burgers zijn verplicht hun geloof op te geven bij aanvraag van geboortektes en identiteitsbewijzen. Daarbij zijn er drie mogelijkheden: moslim, christelijk of joods, de enige door God gegeven religies, zo meent de wetgever te weten. „Als je niet een van de drie bent, besta je niet”, zegt Hindi.

Toen hij terugkwam van twintig jaar

werken als tandarts in de Golf, moest hij de door Oman verstrekte geboortebewijzen van zijn kinderen omzetten in Egyptische papieren. In het origineel stond dat de kinderen baha'i waren, maar de ambtenaren dwongen hem moslim op te schrijven. Hij stapte naar de rechter om hun religie desnoods onvermeld te laten. „Dan hoeven we tenminste niet te liegen”, zegt hij. „Want als we moslim opschrijven zullen we daarna voor *kaffir*, afvallige, worden uitgemeakt. Er zijn genoeg gekken die vinden dat je daarvoor de dood verdient.” Na vier jaar proceduren zou de rechter vandaag met een besluit komen.

Baha'i zien hun geloof als een voortvloeisel van de joodse, christelijke en islamitische religies. Ze erkennen de respectieve profeten, maar menen dat Mohammed niet de laatste boodschapper van God is geweest. Bahá'u'lláh die anderhalve eeuw geleden in Iran de stroming begon zou de negende profeet zijn geweest. Duizend jaar na zijn dood zal er een tiende en laatste profeet komen. In Egypte leven hooguit enkele duizenden baha'i. Wereldwijd zijn er naar schatting ruim vijf miljoen, de meesten in Iran, India en de Verenigde Staten.

Twee jaar geleden besloot de regering alleen nog elektronisch uitgegeven plastic identiteitskaarten te verstrek-

Een papieren identiteitsbewijs van een Egyptische baha'i (die niet in het artikel voorkomt). Deze zijn vanaf eind dit jaar niet meer geldig. (Foto AP)

ken. „Voor die tijd, op onze papieren persoonsbewijzen, schreven ambtenaren achter het vakje 'religie' meestal 'anders' of lieten ze het open”, zegt Hindi die als bewijs zijn oude verfrommelde papieren laat zien. „Maar toen ik mijn kinderen kwam aangeven hebben ze mij

als moslim in de computer gezet.”

De oude identiteitsbewijzen zullen vanaf eind dit jaar niet langer rechtsgeldig zijn. „Vanaf dat moment kunnen we geen kant meer op”, aldus Hindi. „Zonder die kaart kun je niets. Baby's krijgen geen vaccinaties, kinderen kunnen niet

naar school, banken willen geen rekening openen en je kan geen huis of auto bezitten. Omdat we geen trouwakte kunnen krijgen, zijn al onze kinderen onwettig. We krijgen niet eens een overlijdensakte, want we bestaan niet. Officieel kunnen we niet eens sterven.”

De baha'i zijn niet de enigen die wegen hun geloof problemen hebben met hun papieren. Moslims die zich tot christen bekeerden hebben grote moeite om hun identiteitskaart te wijzigen. „De meesten houden daarom zo lang mogelijk hun oude papieren waarop moslim staat. Maar wanneer ze willen vrouwen of kinderen krijgen, moeten ze hun kaart veranderen”, vertelt Ramsis al-Naggar, een bekende advocaat die zich heeft gespecialiseerd in bekeringszaken. „Moslimvrouwen die zich bekeerden maar hun papieren niet hebben gewijzigd kunnen niet met een christen trouwen. Bekeerde mannen moeten hun papieren veranderen want anders zal de ambtenaar automatisch zijn kinderen als moslim registreren.”

In de Egyptische media ontstaat er elke week wel een nieuwe rel over bekeringszaken. „Dat is dodelijk”, zegt Al-Naggar. „De truc is zo min mogelijk aandacht op je te vestigen.” Van zijn 400 cliënten die christen zijn geworden, heeft hij nog maar 26 aan gewijzigde

documenten kunnen helpen. „Een christen die moslim wil worden, heeft binnen drie uur een nieuwe kaart. Maar een moslim die christen wil worden, krijgt met veel geluk na acht maanden nieuwe papieren”, aldus de advocaat. Zelfs een rechterlijke uitspraak biedt geen garantie. „De ambtenaren kunnen niet weigeren, want dat is in strijd met de wet en internationale verdragen, maar ze kunnen eindeloos traineren.”

In de wachtruimte zit een jong stel. De man wil christen worden en met de vrouw trouwen. Meer mogen ze van Al-Naggar niet zeggen. „Als hun namen bekend worden, worden ze belaagd door fundamentalisten die hen op grond van het islamitisch recht de dood toewensen. Maar die extremisten weten niets van de wet, ze schreemden alleen maar shari'a, shari'a, shari'a.”

De in theorie seculiere regering treedt onder fundamentalistische druk steeds vaker op als beschermer van de islam en perkt in dat kader de godsdienstvrijheid in. Maar volgens Hossam Bahgat, directeur van de mensenrechtenorganisatie Egyptian Initiative for Personal Rights, is dat maar een deel van de verklaring. „Het is te makkelijk om te denken dat die gemene fundamentalisten de hulpeloze regering dwingen iets vervelends te doen”, aldus Bahgat,

wiens organisatie onder andere bekerelingen bijstaat. „De belangrijkste oorzaak van de discriminatie is dat alle religieuze kwesties worden gemonopoliseerd”, aldus Bahgat. „Elke aantasting van de status quo wordt gezien als staatsgevaarlijk. Daarom zijn ambtenaren zo rigide en reageert het regime zo zenuwachtig als minderheden hun rechten opeisen.”

De koranisten zijn daarvan het meest recente slachtoffer. Deze stroming die in Egypte hooguit enkele tientallen aanhangers heeft, accepteert alleen de Koran als Gods woord en verwerpt de hadith, de overleveringen over de profeet, omdat de betrouwbaarheid daarvan niet op waarde geschat kan worden. Voor de sunnieten, de overgrote meerderheid in Egypte, is de hadith integraal onderdeel van de islam. Vijf koranisten werden eind mei opgepakt. Zij wachten nog steeds op een officiële aanklacht.

Hindi schudt zijn hoofd. „We worden niet alleen gezien als afvalligen, maar ook als vijanden van de staat.” Hij ziet het somber in. „We noemen Egypte de oudste beschaving van de wereld, maar is dit nu echt beschaafd? Ze dwingen het volk te liegen en creëren daarmee een land van huichelaars. Waarom vragen ze eigenlijk om mijn geloofsovertuiging? Dat is toch iets tussen God en mij?”